

Afgørelser – Reg. nr.: 01035.00

Fredningen vedrører: Kjeldsmark Buske

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

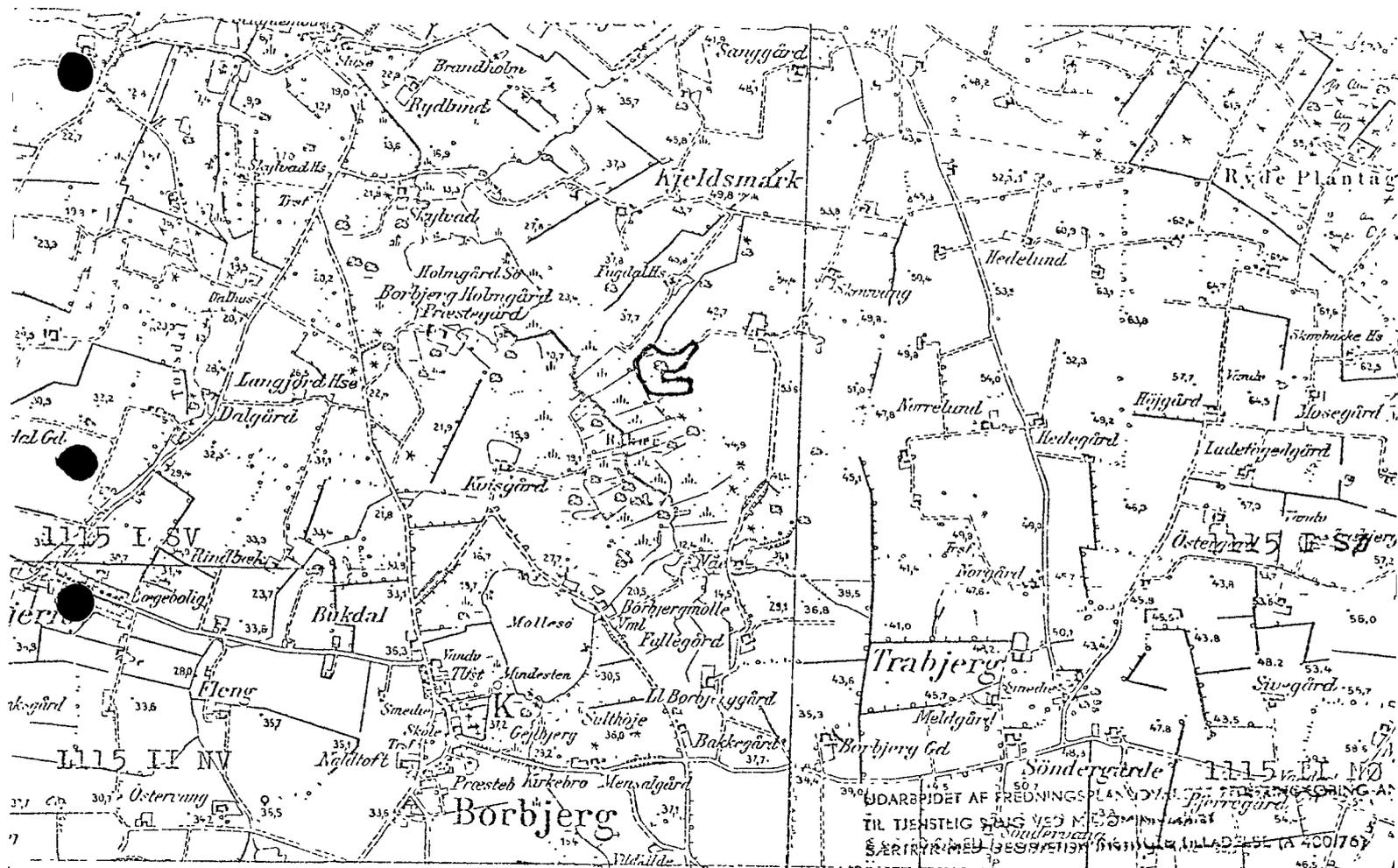
Overfredningsnævnet   05-12-1947

Fredningsnævnet   14-05-1946

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Areal. Ca. 3 ha
løvskov.

Fredet Overfredningsnævnets kendelse af 5/12 1947.

Formål .Bevarelse af bøge- og egeskov.

Indhold Status quo. Fortsat kreaturgræsning tilladt
Nåletræsbevoksning vil i videst muligt om-
fang være at fjerne ved ejerens foranstalt-
ning. Offentlig adgang på arealet samt ad-
den til området førende vej. Vejen istand-
sættes og vedligeholdes af kommunen. Nævnet
kan foreskrive ordensreglement.

Matr. nr. 1 ^k

: Over- og Neder Kjeldsmark.

Ejer Privat.

Påtaleret Fredningsnævnet.

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1947, den 5. December, afsagde Overfredningsnævnet paa Grundlag af skriftlig og mundtlig Votering følgende

K e n d e l s e

i Sagen Nr. 683/46 vedrørende Fredning af Kjeldsmark Buske i Borbjerg Sogn.

Den af Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsradsreds den 13. Juni 1946 afsagte Kendelse er saalydende:

"Paa Foranledning af en Henvendelse fra Ministeriet for Landbrug og Fiskeri foretog Fredningsnævnet for Ringkøbing Amt i Sommeren 1945 med eventuel Iverksættelse af Naturfredning for Øje Besigtigelse af en med Løvtræer og Enebærbuske bevokset Skraaning paa den Gaardejer Anders Kjeldsmark tilhørende Ejendom, Matr.Nr. 1a Over- og Neder Kjeldsmark i Borbjerg Sogn.

I Besigtigelsen deltog den tilsynsførende med de private Skove i Ringkøbing Amt, Skovrider Plougheld, Feldborg, som overfor Landbrugsministeriet havde rejst Spørgsmaalet om Fredning af en Række Omraader i Amtet, hvis Bevoksning skønnedes at burde bevares.

Nævnet fandt ved Besigtigelsen det heromhandlede Omraade, "Kjeldsmark Buske", kaldet, som er en Skraaning mod Vest ned til Møsepartiet mellem Borbjerg Møllensø og Borbjerg Præstegaardssø, værdigt til Undergivelse af Naturfredning, idet navnlig Bevarelsen af den paa denne iøvrigt træfattige Egn ualmindelig smukke Bøge- og Egeskov skønnedes at maatte være af væsentlig Betydning for Almenheden.

Efter at der paa Nævnets Foranledning var foretaget Kortlægning af Arealet, som har en Udstrækning af ca. 7 ha., afholdt Nævnet den 14/5 1946 et Møde paa Aastedet til fornyet Besigtigelse og til Forhandling med Ejeren, de i Ejendommen berettigede og andre interesserede.

I Mødet deltog - foruden Skovrider Plougheld - en Repræsentant for Borbjerg Sogneraad, medens Ringkøbing Amtsradsraad, der var tilvarslet, ikke var repræsenteret.

Ejeren modsatte sig principalt pure Gennemførelse af Fredning under enhver Form og af ethvert Omfang. Subsidiært paastod han sig tilkendt Erstatning, hvis Størrelse

han, under Forudsætning af, at der ikke ved Indhegning eller paa anden Maade skete nogen Indskrænkning i hans Benyttelse af Omraadet til Kreaturgræsning, og at det fredede Omraade begrænsedes til et nærmere betegnet, ca. 3 ha. stort Areal, paastod fastsat til 1500 Kr.

Det er oplyst, at Omraadet, der omfatter Trægrupper med op til 150-aarige Bøgetræer, der naar en Højde af indtil 12 m og Egetræer paa indtil 10 m's Højde, kun i ret ringe Udstrækning er Maalet for Udflugter af Egnens Befolkning, antagelig paa Grund af den noget afsides Beliggenhed og de vanskelige Adgangsforhold, idet en ved Foden af Skraaningene førende privat Vej er ret ufremkommelig selv for cyklende og gaaende Færdsel.

Fra Borbjerg Sogneraad foreligger Tilsagn om Medvirkning til Fredningens Gennemførelse under den Form, at Sognekommunen paatager sig at afholde Udgifterne ved Istandsættelse og fremtidig Vedligeholdelse af den omtalte Vej.

Nævnet finder i og for sig, at hele det paa det i Sagen foreliggende Kort indtegnede Omraade, herunder ^{ogsaa} den sydligste med Enebarbuske i Lynghede bevoksede Del, paa Grund af sin Skønhed og Ejendommelighed bør undergives Naturfredning, men anser det dog - under Hensyn til at en saa vidtgaaende Fredning ikke vil kunne gennemføres uden betydelige økonomiske Ofre, der ikke kan antages at staa i rimeligt Forhold til Omraadets, som Følge af den noget afsides Beliggenhed dog begrænsede Betydning for Almenheden - for rettest, at Fredningen indskrænkes til at omfatte det med ret høje Løvtræer bevoksede Omraade, der i Syd afgrænses af en i Retning Øst-Vest gaaende Slugt og i Nord af et Naaletræsbelte. Dette Parti, der vil være at indtegne paa det foreliggende Kort, og i Marken at afmærke ved Fredningsnævnets Foranstaltning, findes herefter at burde undergives Naturfredning med følgende Indhold: Arealet skal forblive henliggende i dets nuværende naturlige Tilstand og maa ingensinde bebygges, hverken varigt eller midlertidigt, ej heller opdyrkes eller opløjes. Omraadet skal bevares som en Helhed og maa ikke udstykkes. Boder, Master og andre Indretninger, der kan virke skæmmende, maa ikke anbringes. Paa Arealet maa ikke fældes Løvtræer af nogen Art uden efter Forudgaaende Anvisning fra Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsradsreds eller hjem Nævnet udpeger. Gran og Fyr maa ikke indplantes, og den bestaaende Naaletræsbevoksning vil i videst muligt Omfang være at fjerne ved Ejerens Foranstaltning.

Plantelivet paa Arealet fredes, saaledes at der intet maa fjernes af Bundfloraen.

I det fredede Omraade maa ikke graves efter Grus,

Sand eller andet.

Der gives Almenheden Adgang til Færdsel til Fods overalt paa det fredede Areal saavel som til gaaende og cyklende Færdsel ad den til Omraadet førende i Ejendommens vestlige Skel gaaende Vej.

Under Hensyn til, at Fredningen overvejende maa antages at være af Interesse for Borbjerg Sogns Beboere, paalægges det Borbjerg Sogneraad at drage Omsorg for ^{og} at afholde Udgifterne ved Istandsættelse og fremtidig Vedligeholdelse af fornævnte Vej, saaledes at den bliver forsvarlig Adgangsvej for cyklende og gaaende Færdsel til det fredede Omraade.

Den Ejeren i Anledning af Fredningen tilkommende Erstatning findes bl.a. under Hensyn til, at det ikke er skønnet fornødent at gøre Indskrænkning i Adgangen til Benyttelse af Arealet til Kreaturgræsning, at burde fastsættes til ialt 900 Kr., der i Overensstemmelse med Naturfredningslovens § 17 udredes med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af Ringkøbing Amtsfond.

Der skønnes ikke at være tilstrækkelig Grund til at tillægge Panthaveren i Ejendommen, Holstebro Sparekassen, som iøvrigt trods Tilvarsling ikke er mødt under Sagen, nogen Andel af Erstatningen, som saaledes ubeskaaret tilfalder Ejeren.

Nervarende Kendelse, som i Medfør af Lovens § 19, Stk. 3. vil være at forelægge Overfredningsnavnet, vil ved Navnets Foranstaltning i Medfør af Lovens § 16 under Vedhæftelse af et Kort over det fredede Omraade være at tinglyse som Servitut~~xxxxxxx~~ paa Matr.Nr. 1a, 1b og 15a Over- og Neder Kjeldsmark, Borbjerg Sogn, med Prioritet forud for andre Hæftelser af enhver Art. Paataleretten tilkommer Fredningsnavnet, som iøvrigt forbeholder sig om fornødent at foreskrive Ordensreglement for Almenhedens Benyttelse af Omraadet.

Thi bestemmes:

Det ovenfor beskrevne paa Ejendommen Matr.Nr. 1a, 1b og 15a Over og Neder Kjeldsmark, Borbjerg Sogn værende med Løvtræer bevoksede Omraade, af Areal ca. 3 ha., undergives Naturfredning i ovennævnte Omfang.

Der tillægges Ejeren, Gaardejer Anders Kjeldsmark, Borbjerg, en Erstatning paa 900 Kr. med Renter heraf 4% p.a. fra denne Kendelses Afsigelse at regne, indtil Betaling sker.

Erstatningen udredes af Statskassen og Ringkøbing Amtsfond hver med Halvdelen.

Formanden bemærkede, at der til Kendelsen er afgivet Dissens af det sognevalgte Medlem f.s.v. angaar Størrelsen af den Ejeren tilkommende Erstatning.

Sagen er forelagt for Overfredningsnavnet i Henhold til Naturfredningslovens § 19, Stk. 3 hvorhos den er inden-

ket af Gaardejer Andersen Jensen Kjeldsmark med Paastand om Forhøjelse af den tilkendte Erstatning.

Overfredningsnævnet har den 19. September 1947 besigtiget Arealet og forhandlet bl.a. med Gaardejer Kjeldsmark. Der opnaedes herunder Enighed med denne om, at der tillægges ham en Erstatning paa 1800 Kr. for Fredningen, hvorhos der meddeles Tilladelse til at fjerne udgaaede Træer uden forudgaaende Henvendelse til Fredningsnævnet.

Da Overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde den af Fredningsnævnet afsagte Kendelse, vil denne være at stadfæste med de af det foranstaaende følgende Ændringer.

Det fredede Omraade vil være at udstykke og matrikulere særskilt.

T h i b e s t e m m e s:

Den af Fredningsnævnet for Ringkøbing Amtsrads kredsen den 13. Juni 1946 afsagte Kendelse vedrørende Fredning af "Kjeldsmark Buske" i Borbjerg Sogn stadfæstes med de af det foranstaaende følgende Ændringer.

I Erstatning tillægges der Gaardejer Anders Jensen Kjeldsmark, Borbjerg, 1800 Kr. + Renter 4% p.a. fra den 13. Juni 1946, til Betaling sker.

Erstatningen udredes af Statskassen og Ringkøbing Amtsfond hver med Halvdelen.

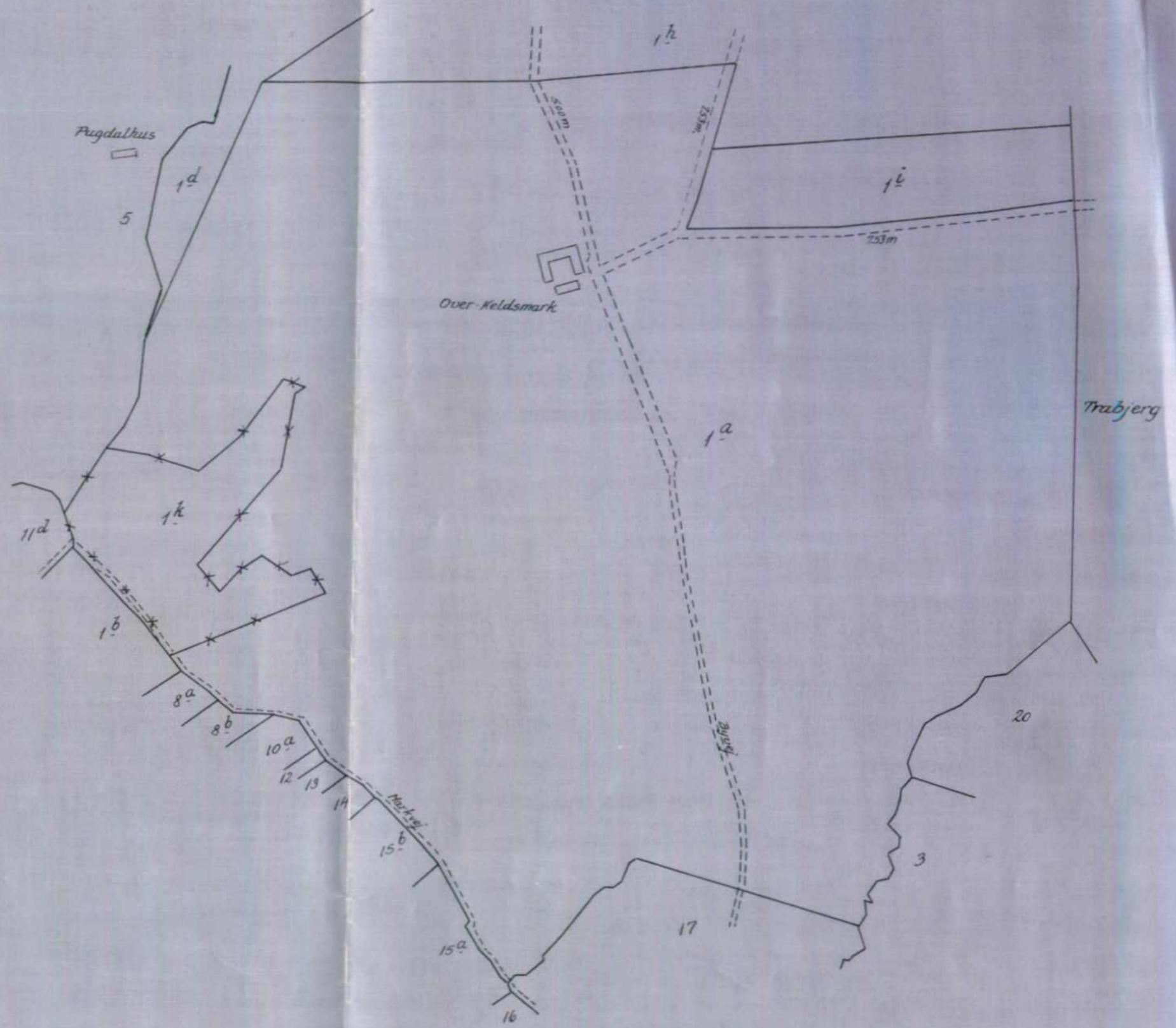
P.O.V.

Poul Andersen.

Fredningsgrænser:

sammenfaldende med Skel

ikke sammenfaldende med Skel

Terrain af

Over-Neder-og-Lille-Keldsmark m.m.

Sogn: Borbjerg

Herred: Hjerme

Amt: Ringkøbing

Udfærdiget i december 1949

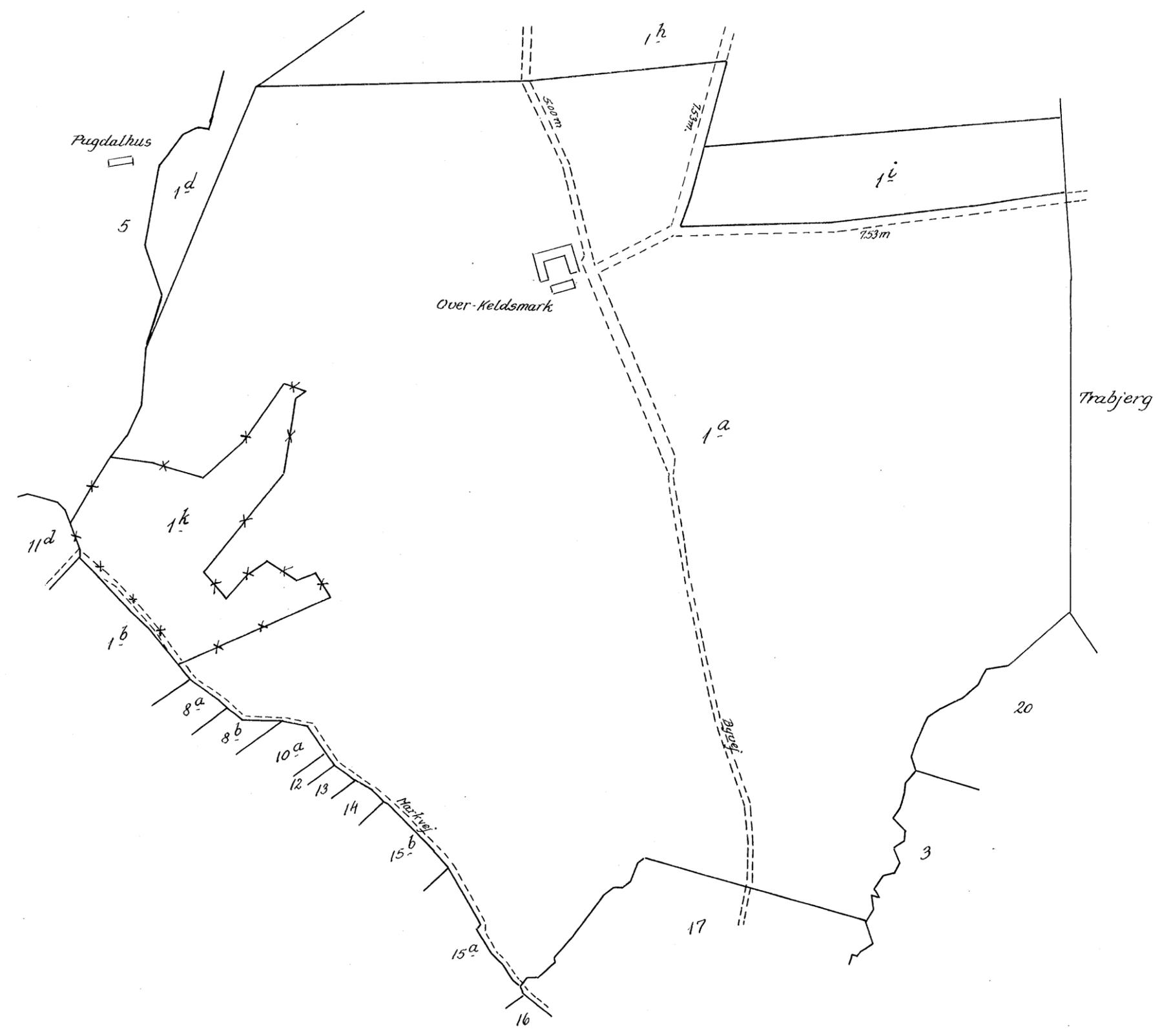
Direktoratet for Matrikulsvæsenet

K. Jensen
m.

Fredningsgrænser:

- sammenfaldende med Skel
- ikke sammenfaldende med Skel

Terrain af

Over-Neder-og Lille-Keldsmark m.m.

Sogn: Borbjerg

Herred: Hjerm

Amt: Ringkøbing

Udfærdiget i december 1949
Direktoratet for Matrikulsvæsenet

H. Jensen
fm.

FREDNINGSNÆVNET >

U d e k r i f t
af
Protokollen for Fyrdningsnævnet for Ringsting Amtsrådskræde.

Aar 1946, den 14. Maj kl. 9.30 holdt Fyrdningsnævnet Møde paa Ejendommen Matr.Nr. 1g Kjeldemark, Borbjerg.

Der foretoges:

Sag Nr. 6-1946.

Spørgsmaal om Fyrdning af et paa Matr.Nr. 1g n.fl. Kjeldemark, Borbjerg, beliggende Lovkrat, "Kjeldemark Dukske".

Der fremlagdes:

1. Udekript af Fyrdningsnævnets Forhandlingsprotokol i Sag Nr. 17/1944 ang. foreløbig Besigtigelse.
2. Møde.
3. Genpart af Ejendomsbladet.
- 4-7. Indholdet osv.

Mødet var formanden, Dommer Richter, Holstebro, og Medlemme, Amtsrådsmedlem Egon Kjergaard, Vinding, og Gaardejer Ole Klitjær, Borbjerg.

Formanden bemærkede, at Mødet har været berammet til torsdag den 25. April d.A., men har maattet omberegnes til 1 Dag, hvorefter Partierne telefonisk er underrettet.

Ejeren, Gaardejer Anders Jensen, var mødt.

Endvidere var Skovrider Flougheid, Feldberg, mødt.

For Borbjerg Sogneraad mødte dets Formand, Murek Hansen, Skove.

Singsbøing Anteraan påraadt, ikke mødt.

Det paa Mødet indtegnede Omraade bevilgtes.

Ejeren erklærede, at han principalt ønskede sig Fredningens Gennemførelse under en hvilken som helst Form. Under Forudsætning af at Fredningen begrænses til det ca. 3 ha. store Omraade fra den i Vest gående Slægt til Grænbøltet længere mod Nord og af, at der ikke sker nogen Indskrænkning i Retten til Kreaturgræsning, vil han påstaa sig tilkendt en Erstatning paa 1500 Kr.

Sogneraadformand Hansen erklærede, at han ønskede anse Fredningens Gennemførelse for ønskelig og mente, at det ikke er usandsynligt, at Borbjerg Kommune under Besyn til Fredningens særlige lokale Interesse vil bidrage økonomisk.

Skovrider Flougheid bemærkede paa Anledning, at Omraadet er undergivet Fredskovforpligtelse.

Man drøftede Spørgsmaalet om Muligheden for Gennemførelse af en Vej, i hvert Fald til gående og cyklende Færdsel ved Foden af Skraaningen.

Det vedtoges at indhente en Udtalelse fra Sogneraadet om dets eventuelle Medvirken, hvorhos Anteraanmedlem Søren Kjergaard vilde forelægge det fremsatte Erstatningskrav for Singsbøing Anteraan. Sagen vil derefter blive optaget til Behandling uden yderligere Tilhøjeelse af Parterne.

Ejeren havde ikke yderligere at anføre.

Sagen udsat.

Mødet havet.

H. Lichter.

/Sv. H. Møller
Skr.

Aar 1946, den 13. Juni Kl. 9 Form., foretog Formanden paa
Dokumentkontoret i Holstebro:

J.Nr. 6-1946.

Sag ang. Fredning af "Kjeld-
mark Buske", Borbjerg Sogn.

Forsamlingen bemærkede, at Amtsrådsmedlem Egon Kjerzgaard telefonisk har meddelt, at Ringkøbing Amt ikke har ønsker at erklære sig i Sagen.

Der foreslås:

0. Skrivelse fra Forsamlingen til Borbjerg Sogneråd med dettes Forsøgning af 22/5 d.A.

Forsamlingen optog herefter Sagen, og der afsluttedes strakte sagslydende, ved Omvendelse vedtagne,

K o n d e l e s e

Paa Forsamlingens af en Hørvendelse fra Ministeriet for Landbrug og Fiskeri foretog Fredningsrådet for Ringkøbing Amt i Sommeren 1945 med eventuel Iværksættelse af Naturfredning for Hje Besigtigelse af en med Løvtræer og Buske bevokset Skovning paa den Gaardejer Anders Kjeldmark tilhørende Ejendoms, Matr.Nr. 1a, Over- og Neder Kjeldmark i Borbjerg Sogn.

I Besigtigelsen deltog den tillynskrænde med de private Skove i Ringkøbing Amt, Skovrider Klougaard, Feldberg, som overfor Landbrugsministeriet havde rejst Spørgsmålet om Fredning af en Buske Gaardejer i Amtet, hvis Bevoksning med Løvtræer skønnedes at burde bevares.

Rådet fandt ved Besigtigelsen det heromhandlede Område, "Kjeldmark Buske" kaldet, som er en Skovning med Vest ned til Høstpartiet mellem Borbjerg Kallens og Borbjerg Frøstegårdens, værdigt til Undergivelse af Naturfredning, idet navnlig Bevokselsen af den paa denne isvrigt træfattige Egn ualmindelig smukke Bøge- og Eggekov skønnedes at kunne være af væsentlig Betydning for Almenheden.

Efter at der paa Rådets Forsamling var foretaget kortlægning af Arealet, som har en Udstrækning af ca. 7 ha.,

afholdt Rådet den 14/5 1946 et Møde paa Aastødet til fornyet Besigtigelse og til Forhandling med Ljeren, de i Ljendommen berettigede og andre interesserede.

I Mødet deltog - foruden Skovrider Klougheid - en Repræsentant for Borbjerg Sogneråd, medens Ringkøbing Amtsråd, der var tilvalgt, ikke var repræsenteret.

Ljeren modsatte sig principalt paa Gennemførelsen af Fredning under enhver Form og af ethvert Omfang. Subsidiært påstod han sig tilkendt Kvotering, hvis størrelse han, under Forudsætning af, at der ikke ved Indhegning eller paa anden Maade skete nogen Indskrænkning i hans Benyttelse af Området til Kreaturgræsning, og at det Fredede Område begrænsedes til et snævre bopælsområde, ca. 5 ha. stort Areal, påstod fastsat til 1500 Kr.

Det er oplyst, at Området, der omfatter Trægrupper ned op til 150-årige Bøgtræer, der naar en Højde af indtil 18 m. og Bøgtræer paa indtil 10 m.s Højde, kun i ret ringe Udstrækning er Maalet for Udflugter af Egnens Befolkning, antagelig paa Grund af den noget afsides Beliggenhed og de vanskelige Adgangsforhold, idet en ved Foden af Skæringen førende privat Vej er ret ufremkommelig selv for cyklende og gæende Færdsel.

Fra Borbjerg Sogneråd foreligger Tilraad om Medvirkning til Fredningens Gennemførelse under den Form, at Sognekommunen påtager sig at afholde Udgifterne ved Istandsstillelse og fremtidig Vedligeholdelse af den omtalte Vej.

Rådet finder i og for sig, at hele det paa det i Sagen foreliggende kort indtegnede Område, herunder ogsaa den sydligste del af Inderbuske i Lyngheds bevoksede Del, paa Grund af sin Skønhed og Ljendommelighed bør undergives Naturfredning, men anser det dog - under Hensyn til at en saa vidtgående Fredning ikke vil kunne gennemføres uden betydelige økonomiske Ofre, der ikke kan antages at staa i rimeligt Forhold til Områdets, som Følge af den noget afsides Beliggenhed, dog begrænsede Betydning for Almenheden, - for rettest, at Fredningen indskrænkes til

at omfatte det med ret høje Løvtræer bevoksede Område, der i Syd afgrænses af en i Retning Syd-Vest gaaende Slugt og i Nord af et Hæletræebalte. Dette Parti, der vil være at indtage paa det foreliggende Kort og i Mærken at afmærke ved Fredningsmæntens Foranstaltning, findes herefter at burde undergives Naturfredning med følgende Indhold: Arealet skal forblive helliggende i dets nuværende naturlige Tilstand og man ingenside bebygges, hverken varigt eller midlertidigt, ej heller opdykkes eller oppluges. Området skal bevares som en Helhed og man ikke udstykker. Boder, Maater og andre Indretninger, der kan virke skæmmende man ikke anbringes.

Paa Arealet man ikke kaldes Lovtræer af nogen Art uden efter forudgaaende Anvisning fra Fredningsmænt for Ringkøbings Amtsbekrædelse eller, hvis Hæret udpeger. Græs og Fyr man ikke indplantes, og den bestaaende Hæletræbevoksning vil i videst muligt Omfang være at fjerne ved Ejernes Foranstaltning.

Plantelivet paa Arealet fredes, saaledes at der intet man fjernes af Sundfloraen.

I det fredede Område man ikke graves efter Græs, Sand eller andet.

Der gives Almenheden Adgang til Færdsel til Føde overalt paa det fredede Areal saavel som til gaaende og sykkende Færdsel ad den til Området hørende i Kjondommens vestlige Skel gaaende Vej.

Under Henavn til, at Fredningen overvejende man antages at være af Interesse for Dordbjerg Sogns Beboere, paalægges det Dordbjerg Sogneraad at drage Omhoog for og at erholde Udgifterne ved Istandsstælse og frectidig Vedligeholdelse af fornavnte Vej, saaledes at den bliver forsvarelig Adgangsvej for sykkende og gaaende Færdsel til det fredede Område.

Den i Jøren i Anledning af Fredningen tilkonnende Erstatning findes bl.a. under Henavn til, at det ikke er skæmmet for-

ndent at gøre Indskrænkning i Adgangen til Benyttelse af Arealet til Kreaturgræsning, at burde fastsættes til ialt 900 Kr., der i Overensstemmelse med Naturfredningslovens § 17 udredes med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af Ringsted Amtsfond.

Der skønnes ikke at være tilstrækkelig Grund til at tillægge Fandhaveren i Ejendommen, Holstebro Sparekasse, som isvrigt trods Tilvarsling ikke er mødt under Sagen, nogen Andel af Erstatningen, som saaledes uhenkåret tilfalder Ejeren.

Heroverende Kendelse, som i Medfør af Lovens § 19, Stk. 3, vil være at forelægge Overfredningsnævnet, vil ved Høveds Foranstaltning i Medfør af Lovens § 16 under Vedhæftelse af et Kort over det fredede Område være at tinglyse som Hervedt paa Matr.Nr. 1a, 1b og 15a, Over og Nider Kjældemark, Dorsbjerg Sogn, med Prioritet forud for andre Hæftelser af enhver Art. Pastaloretten tilkommer Fredningsnævnet, som isvrigt forbeholder sig en Formant at foreskrive Ordensreglement for Almenhedens Benyttelse af Området.

Thi bestemmes:

Det ovenfor beskrevne paa Ejendommen Matr.Nr. 1a, 1b og 15 a, Over og Nider Kjældemark, Dorsbjerg Sogn, varende med Lovens bevoxede Område, af Areal ca. 5 ha., undergives Naturfredning i ovennævnte Omfang.

Der tillægges Ejeren, Gaardejer Anders Kjældemark, Dorsbjerg, en Erstatning paa 900 Kr. med Renter heraf 4 % p.a. fra denne Kendelses Afgørelse at regne, indtil Betaling sker.

Erstatningen udredes af Statskassen og Ringsted Amtsfond hver med Halvdelen.

H.Richter. Søren Kjærgaard. Ole Ekljer.

Forsamlingen bemærkede, at der til Kendelsen er afgivet Høveds af det sognevalgte Medlem f.s.v. angaar Størrelsen af den Ejeren tilkommende Erstatning og foreslagede:

9-10. Fastegningskrivelse fra Høveds Medlemmer.

Afgørelsen er saaledes truffet efter Stemmeflertallet.

Forsamlingen bemærkede dernæst, at Sagen i Medfør af Lovens

§ 19, Stk. 3, vil være at forelægge for Overfredningsnævnet, samt at eventuel Opnævning, Kortlægning og Afmærkning af Grænsen ligesom Tinglysning og Bekendtgørelse af den aføgte Kendselse vil være at stille i Bero indtil Overfredningsnævnets Godkendelse af Kendselsen måtte forelægges.

Udskrift af den aføgte Kendselse tilstilledes straks Borbjerg Sogneraad, Kgl. Skovrider Flougaard, Feldberg, Ringkøbing Amtsråd, Ministeriet for Landbrug og Fiskeri samt Nævnets Medlemmer, hvorhos Udskrift af Kendselsen tilstilledes Stovningsmanden til Fortyndelse for Ejeren.

Sagen udsat.

Saaledes passeret.

H. Richter.

/E. B. Müller.

Rigtig Afskrift.

Fredningsnævnet
for
Ringkøbing Amtsradskræde, den 24/3 1947.

E. Müller
Skr.